

Tijdelijke Commissie integriteit inkoop en aanbestedingen politie

Eindrapportage

1. Inleiding

De minister van Veiligheid en Justitie besloot op 17 april 2015 om een onafhankelijk meldpunt in te richten voor bedrijven en andere belanghebbenden die melding willen maken van mogelijke misstanden of integriteitschendingen bij inkoopprocessen en aanbestedingen van de Nationale Politie. Dit meldpunt was open van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Meldingen werden behandeld door de hiertoe door de minister ingestelde Tijdelijke Commissie integriteit inkoop en aanbestedingen politie.

De commissie bestond uit André de Jong en Huib van Romburgh en werd ondersteund door Marianne Aalbersberg en Roel van Varick. De commissie had tot taak om:

- meldingen van personen, bedrijven of brancheverenigingen te verzamelen en te inventariseren;
- zo nodig nadere inlichtingen in te winnen naar aanleiding van meldingen;
- te beoordelen of een vervolgpcedure nodig was en zo ja welke;
- de minister en de korpsleiding te adviseren over eventueel te nemen maatregelen.

Deze rapportage bevat een kort verslag van de meldingen en de werkzaamheden in de periode begin februari tot en met eind april 2016, het vierde kwartaal dat het meldpunt open was. Per 1 mei 2016 is het meldpunt gesloten. In paragraaf drie blikt de commissie terug op het afgelopen jaar.

2. Werkzaamheden vierde kwartaal

In het vierde kwartaal zijn geen nieuwe meldingen binnengekomen. Twee personen namen telefonisch contact op met vragen voor de Nationale Politie. Zij zijn doorverwezen naar de afdelingen binnen de Nationale Politie die deze vragen konden beantwoorden.

Eén persoon stuurde een brief aan het meldpunt. Deze persoon had geen klacht of melding, maar zocht contact met de Nationale Politie om een aantal ideeën te bespreken. Na overleg met betrokkene is de brief doorgestuurd naar de Nationale Politie, met verzoek de brief te behandelen.

3. Terugblik

De commissie integriteit inkoop en aanbestedingen politie werd door de minister ingesteld om gedurende een jaar laagdrempelige toegang te bieden aan bedrijven en andere belanghebbenden die iets wilden melden over aanbestedingen van de Nationale Politie.

Er waren vermoedens dat er bedrijven of personen rondliepen met vragen of klachten over aanbestedingen. Het meldpunt was bedoeld om hen een vertrouwenwekkende plek te bieden om melding te doen. Het bestaan van het meldpunt, en mogelijkheden om met de onafhankelijke commissie in contact te komen, zijn in het afgelopen jaar twee keer kenbaar gemaakt via internet en in vakbladen.

In het afgelopen jaar heeft de commissie drie meldingen ontvangen en behandeld volgens het opgestelde onderzoeksprotocol. Gezien het grote aantal aanbestedingen die de Nationale Politie jaarlijks doet, kan geconcludeerd worden dat het aantal meldingen laag is.

De commissie concludeerde voor elk van de drie onderzochte meldingen dat zich geen integriteitsbreuken hebben voorgedaan in de zin van fraude, omkoping en dergelijke. Op basis van het geringe aantal meldingen én deze conclusies kan gesteld worden dat er geen aanleiding is voor grote zorgen over de integriteit van inkoop en aanbestedingen bij de Nationale Politie.

De commissie heeft over de drie onderzochte meldingen aanbevelingen gedaan. De belangrijkste aanbevelingen staan in het kader op de volgende pagina.

De vraag kan gesteld worden, of het op basis van drie meldingen wel mogelijk is om algemeen geldige conclusies te trekken en om aanbevelingen te doen voor de gehele inkooporganisatie van de Nationale Politie. De commissie is echter van mening dat dat kan. De aanpak van de commissie, waarbij met de melders en met betrokkenen in de organisatie uitvoerig van gedachten werd gewisseld, leverde niet alleen feitelijkheden op over de betreffende aanbestedingen. Er kwam ook veel informatie op tafel over de manier waarop de Nationale Politie het inkoopproces heeft ingericht en uitvoert. Problemen die daarbij aan de orde kwamen kunnen ook voorkomen bij andere aanbestedingen.

De commissie raadt de Nationale Politie dan ook aan om de bevindingen, de conclusies en de aanbevelingen uit de eerdere rapportages te gebruiken bij de verdere verbetering van het inkoopproces. De commissie realiseert zich, dat het uitvoeren van deze aanbevelingen geen simpele opdracht is die binnen enkele maanden gereed is. Het vergt een lange adem, zeker binnen een inkooporganisatie die volop in beweging is en nog niet op volle sterkte. Echter, kleine interventies als het aanwijzen van een procestrekker voor elke complexe aanbesteding zouden al veel impact hebben.

Belangrijkste aanbevelingen uit voorgaande rapportages:

1. *Communicatie van de Nationale Politie richting inschrijvende partijen verloopt niet altijd goed. Communicatie richting inschrijvers is summier en technisch, niet gericht op het oplossen van problemen die zich voordoen tijdens aanbestedingsprocedures. Ook zijn er klachten over de gebruiksvriendelijkheid van het digitale platform Commerce Hub.*

Zorg bij aanbestedingen voor heldere communicatie met (potentiële) inschrijvende bedrijven. Geef ruimhartig informatie, ook over redenen waarom zaken tijdens het aanbestedingsproces veranderen. Bezie of er alternatieven zijn voor, of aanvullingen op het gebruik van Commerce Hub.

2. *De behandeling van casuïstiek en de communicatie met de Nationale Politie geven de indruk dat escalatiemechanismen bij de Nationale Politie onvoldoende werken. Er lijkt onvoldoende informatie-uitwisseling te zijn tussen de centrale inkooporganisatie en de inkoopteams die de aanbestedingen doen. Die teams lijken er in complexe situaties ten onrechte alleen voor te staan, waardoor opkomende problemen niet tijdig worden opgelost of er te laat wordt bijgestuurd.*

Ondersteun inkoopteams die nu vaak voor het eerst landelijk (en dus complex) aanbesteden. Iemand in de top van de inkooporganisatie moet – van begin tot eind – verantwoordelijk zijn voor een goede en vlotte procesgang. Werk aan een cultuur waarin het normaal is om bij problemen snel 'op te schakelen' zodat er waar nodig tijdig bijgestuurd kan worden.